

Englen med de fire hoveder

»Profeten Muhammed møder Englen med 10.000 vinger og Englen med fire hoveder«, fra udstillingen, signeret af Sultan Ali. Det er en miniature fra et eksemplar af al-Saraisi Nahj al-faradis (Paradisets veje) og stammer fra Iran cirka 1465.

Motivet beskriver detaljeret Muhammeds mystiske himmelfærd: Hans rejse på fabeldyret Buraq til Jerusalem og herfra op i himlene, helt op til Gud, og derpå ned i helvede med dets mange afdelinger.

Ærkeenglen Gabriel er hans rejseledsager, og på dette maleri er de to nået op i den syvende himmel. Her møder de Englen med de 10.000 vinger i det mørke hav. Når den kommer op fra havet og ryster sine mange vinger, drypper der nye engle ned fra dem som dråber.

I venstre side står Englen med fire hoveder. Skildringen af denne engel synes at være inspireret af kristendommens symboler for de fire evangelister: Matthæus (menneske/engel), Markus (løve), Lukas (okse) og Johannes (ørn).

Kilde: Davids Samling

Muhammeds himmelfærd

Islamisk kunst

★★★★☆

»Menneskefiguren i islamisk kunst« på Davids Samling åbnede fredag og kan ses frem til 13. maj 2018.

Af Søren Schauer shx@berlingske.dk

Udstillingen vil lige om lidt være på alles læber. For jo: Davids Samling i Kronprinsessegade i København har Muhammed med. Billeder af muslimernes profet fylder det meste af en væg og viser ham både med engle og på flyvende tæpper.

At det kan og vil udfordre visse typer, ved museet udmærket. Victoria and Albert Museum i London måtte så sent som forrige år fjerne et billede af samme profet fra husets hjemmeside.

Men kuratorerne Kjeld von Folsach og Joachim Meyer fra museet har på ingen måde villet støde nogen og gør det forhåbentlig heller ikke. Den stærkt seværdige »Menneskefiguren i islamisk kunst« sætter slet og ret fokus på en af de mere oversete sider af kunst i den islamiske verden: På afbildninger af »Folk, fyrster og hellige mænd« - kort sagt på mennesker i

en kultur, vi ellers kender bedst for alenlange borter og måske lidt intetsigende ornamentter.

Og kontrasterne er vældige. Billeder af profeten veksler med fremstillinger af kærlighed og endda en »Skematisk skildring af menneskes indvolde og arterier«.

En meget stor del af de 75 værker er hentet fra bøger og har altså været benyttet som illustrationer. Ikke som illustrationer til Koranen - den er altid uden billeder - men til eksempelvis biografier, medicinske bøger og historiske fremstillinger. Værkerne fremstår med andre ord som miniaturer. Og man skal derfor sætte lidt ekstra tid af til udstillingen. Ikke så få af billederne fortæller endda en ret omfattende historie og indbyder øjnene til lange lystvandring på tæt hold.

Som i et indisk billede fra omkring 1765 af et klassisk harem: Kvinderne slænger sig helt i forgrunden og ryger mandigt nok vandpibe. Herrerne selv er forvist til en meget fjern jagtscene og er dermed kun få millimeter høje.

Hunkønsvæsner er ellers ikke ligefrem overrepræsenterede. Også fordi mange kunstnere har arbejdet for den besiddende klasse, der traditionelt har holdt skønhederne for sig selv. Enkelte kvinder afbildes til gengæld ret så eksplicit. I et enkelt tilfælde endda med de bare ben højt og klar til kamp - efter middelalderlig tradition med vidner på.

Malerne har altså haft den helt lille pensel

»Pelsværket i de persiske og tæpperne i de indiske billeder giver ikke en Jan van Eyck eller en Rubens noget efter.«

fremme og ikke sjældent skabt stor kunst med den. Rigdommen på detaljer og kraften i de røde og blå farver er helt overvældende i mange af værkerne. Pelsværket i de persiske og tæpperne i de indiske billeder giver ikke en Jan van Eyck eller en Rubens noget efter.

Når vi møder andre kulturer, ligger vores fascination ikke kun i det fremmedartede. Vi drages mindst lige så stærkt mod det umiddelbart afkodelige. Mod alt det, der minder om os selv. Folk med vidt forskellige livsvilkår kan som bekendt gå med samme følelser og forestillinger.

Kunstnere i Iran, Indien og den arabiske verden har siddet med samme udfordringer som europæiske kolleger. Deres overvejelser om billedets komposition og den helt rigtige balance mellem motiv og tomme flader virker mere eller mindre identiske med vores.

Når udstillingen bevæger sig frem mod 1800-tallet, aner man på godt og ondt inspiration fra europæisk kunst. Og rundgangen kulminerer rørende nok i de fremmedes møde med fremmede kulturer - herunder et bord fuld af let karikerede briter.

»Menneskefiguren i islamisk kunst« sætter ansigt på en kultur, der de seneste år er blevet stadig mere tildækket. Udstillingen har samtidig rigtig mange ord med, om end kun kloge af slagsen.

Lån uanset en lup ved indgangen!